

OTSUS

Vaidlustusaja number	277-25/301439
Otsuse kuupäev	05.01.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	Aktsiaseltsi Terrat vaidlustus Aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk riigihankes „Kuressaare linna torustike rekonstrueerimine“ (viitenumber 301439) Osaühingu Klotoid pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Aktsiaselts Terrat, esindaja vandeadvokaat Marko Mehilane Hankija, Aktsiaselts Kuressaare Veevärk, esindaja advokaat Toomas Pugri Kolmas isik, Osaühing Klotoid, esindaja Madis Lepp
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 5 ja RHS § 198 lg 1 alusel

- 1. Rahuldada Aktsiaseltsi Terrat vaidlustus ja tunnistada kehtetuks Aktsiaseltsi Kuressaare Veevärk otsused Osaühingu Klotoid pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise kohta.**
- 2. Mõista Aktsiaseltsilt Kuressaare Veevärk Aktsiaseltsi Terrat kasuks välja lepingulise esindaja kulud summas 2450 eurot (käibemaksuta) ja riigilõiv 640 eurot.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 24.10.2025 avaldas Aktsiaselts Kuressaare Veevärk (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris (edaspidi RHR) lihthankemenetlusega läbiviidava riigihanke „Kuressaare linna torustike rekonstrueerimine“ (viitenumber 301439) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD), sh I osa – Juhised pakkujale (edaspidi Juhised), IV osa - Hinnaloend (Kuressaare torustikud) (edaspidi Hinnaloend), IV osa - Hinnaloendi reeglistik (Kuressaare torustikud) (edaspidi Reeglistik).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitasid pakkumuse neli pakkujat, nende hulgas Osaühing Klotoid ning ühispakkujad Aktsiaselts Terrat ja SV Torutööd OÜ.

2. Hankija võttis 26.11.2025 käskkirjaga nr 56 (edaspidi Käskkiri) Riigihankes vastu järgmised otsused:

- tunnistas vastavaks ühispakkujate Aktsiaseltsi Terrat ja SV Torutööd OÜ pakkumuse maksumusega 1 872 662,30 eurot;
- tunnistas vastavaks Osaühingu Klotoid pakkumuse maksumusega 1 810 162,70 eurot;
- tunnistas vastavaks OÜ RTS Infra Eesti pakkumuse maksumusega 1 876 735,79 eurot;
- lükkas tagasi ühispakkujate Osaühingu Megido ja Osaühingu Viamer Grupp pakkumuse;
- tunnistas edukaks Osaühingu Klotoid pakkumuse.

3. 01.12.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Aktsiaseltsi Terrat (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsustele tunnistada vastavaks ja edukaks Osaühingu Klotoid (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 08.12.2025 kirjaga nr 12.2-10/277 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 11.12.2025 ja neile vastamiseks 16.12.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Vaidlustaja ning menetluskulude nimekirja Vaidlustaja ja Hankija. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Aktsiaselts Terrat**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Hankija korrigeeris Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse 1 344 439,87 eurot maksumuseks 1 810 162,70 eurot ja tunnistas selle edukaks. Isegi juhul, kui Kolmanda isiku pakkumus 1 344 439,87 eurot oleks RHAD-ile vastav, on tegemist põhjendamatult madala maksumusega pakkumusega.

5.2. RHS §117 lg-le 3 viidates korrigeeris Hankija Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse 1 344 439,87 eurot maksumuseks 1 810 162,70 eurot (s.o 465 723 euro võrra suuremaks) ning tunnistas Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks ja edukaks.

Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse muutmine ning pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamine on ekslik ja põhjendamatu ning mh vastuolus RHAD-i, RHS §-iga 3 (läbipaistvus, kontrollitavus ja võrdne kohtlemine), RHS §-iga 114 ja RHS § 117 lg-ga 3.

5.3. Alust arvutusvigade parandamise mehhanismi rakendamiseks ja Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse korrigeerimiseks ei esinenud.

Arvutusviga RHS § 117 lg 3 tähenduses seisneb pakkumuses esitatud matemaatilises arvutusveas ehk matemaatilise tehte ebaõigsuses, mida on võimalik korrigeerida selliselt, et

pakkumuse sisu ei muutu. Arvutusvea parandamiseks peab olema selge ja üheselt mõistetav, milles arvutusviga seisneb. Olukorras, kus ei ole selge, kas pakkumuses esitatud andmeid tuleks muuta ühte või teist pidi, ei tohi ega saa hankija arvutusviga parandada. Sama arusaama järgib RHAD, sealhulgas RHAD dokument „Loendid“ p 4: *Juhul, kui Hinnaloendis toodud summaarne maksumus ei vasta Hinnaloendi ridade alusel arvutatud maksumusele, parandab Tellija (hankija) arvutusvea, arvutades Hinnaloendis toodud summaarse maksumuse Hinnaloendi ridade maksumuse alusel. Juhul, kui Hinnaloendi positsiooni maksumus ei vasta koguse ja ühikmaksumuse korrutisele, parandab Tellija (hankija) arvutusvea, arvutades Hinnaloendi positsiooni maksumuse koguse ja ühikmaksumuse alusel. Hinnaloendi korrigeerimisel toimib Tellija (hankija) vastavalt RHS § 117.*

Käesoleval juhul ei esinenud Kolmanda isik pakkumuses arvutusviga (liitmis-, lahutamise- või korrutamiseviga) ega olnud vähimatki alust arvutusvea parandamise mehhanismi kohaldamiseks. Samuti ei esinenud Hinnaloendis mistahes arvutusviga ega viga valemis, mis õigustaks Hankijat kasutama Kolmanda isiku pakkumuse suhtes arvutusvea parandamise mehhanismi.

5.4. Hinnaloendis oli nõutud, et pakkumuses esitatav katendi taastamise ühikhind peab olema kõikides positsioonides sama (Hinnaloend lõpus märkus nr 4: *Katete taastamine sisaldab olemasoleva katendi taastamist peale torukaeviku tagasitäite tegemist. NB! Pakkumuse esitamisel arvestada kõigi alade katendite taastamisel ühekihilise asfaldiga, st. katendi taastamise ühikhind peab olema kõigil aladel sama. Tegelik akteerimine toimub vastavalt kohaliku omavalitsusega kooskõlastatavas projektis kajastatud katendi tüübile ja sellele vastavale ühikhinnale.*). Kuigi Vaidlustajale ei ole avaldatud Kolmanda isiku pakkumusega esitatud Hinnaloendit ega Kolmanda isiku pakkumuses esitatud katendi taastamise ühikhinda, saab asjaoludest järeldada, et Kolmas isik on esitanud oma pakkumuses erinevaid asfaltkatte taastamise ühikhindasid. Ainuüksi eeltoodust tulenevalt oli Kolmanda isiku pakkumus mittevastav ning põhjendamatu ja õigusvastane oli Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamine, rääkimata lubatavusest korrigeerida Kolmanda isiku pakkumuse maksumust ning tunnistada Kolmanda isiku pakkumus edukaks.

5.5. Vaidlustaja esitas 11.12.2025 täiendava seisukoha.

5.5.1. Hankija ei ole parandanud arvutusviga Kolmanda isiku pakkumuses vaid on pakkumust lubamatult ja sisuliselt muutnud.

Nagu Kolmanda isiku vastusest järeldub, on Kolmas isik oma pakkumusedokumentis Hinnaloend esitanud asfaltkatte taastamisele kaks erinevat hinda:

- a) Hinnaloendi positsioonides 1.8, 2.8, 4.8, 5.15, 6.19 ühe ühikhinna;
- b) Hinnaloendi lisatabeli „Katendite taastamise ühikhinnad“ positsioonis 2 aga teistsuguse ühikhinna. Selliselt ei esinenud Kolmanda isiku pakkumuses mistahes väidetavat arvutusviga ja Hinnaloendis esitatud kogumaksumus 1 344 439,87 eurot põhines Hinnaloendis esitatud ühikhindadel ja maksumustel (Hinnaloendi positsioonides 1.8, 2.8, 4.8, 5.15, 6.19 esitatud hindadel).

5.5.2. Kolmanda isiku pakkumuses ei esinenud arvutusviga RHS §-i 117 tähenduses ega seadusjärgset alust ja eeldusi arvutusvigade parandamise regulatsiooni kohaldamiseks Hankija poolt. Samuti ei esinenud seda RHAD-i tähenduses, mis kordab ja järgib RHS §-i 117 regulatsiooni, kasutades arvutusvea kohta üksnes täpsemat terminit („aritmeetiline viga“).

Arusaamatu ja ainetu on mh Hankija käsitus, et Hinnaloendi reeglistikust tulenevalt luges Hankija õigeks tabeli „Katendi taastamise ühikhinnad“ positsioonis 2 kajastatud maksumuse ja sellest tulenevalt korrigeeris Hinnaloendis olevaid maksumusi. Hinnaloendis ei esinenud midagi sellist, mis lubaks Hankijal asuda pakkumust oma äranägemisel muutma ja seda arvutusvigade parandamiseks nimetama.

5.5.3. Lisaks sellele, et Kolmanda isiku pakkumuses ei esinenud arvutusviga (aritmeetilist viga) ning polnud õiguspäraselt alust arvutusvigade parandamiseks, on Vaidlustaja hinnangul tegemist ka olukorraga, kus Kolmanda isiku pakkumus on RHAD-i nõuetele mittevastav. Hinnaloendis oli sätestatud, et pakkumuses esitatav asfaltkatte taastamise ühikhind peab kõikides positsioonides olema sama. Vaidlus puudub, et Kolmanda isiku pakkumuses on esitatud asfaltkatendi taastamisele erinevad ühik hinnad. Eeltoodust tulenevalt esineb Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavus RHAD-ile ja Hankija ei saanud hakata Kolmanda isiku pakkumust arvutusvigade põhjendusel vastavaks muutma.

5.5.4. RHS-iga vastuolus on Hankija käsitus, et Kolmanda isiku pakkumuses esitatud erinevate asfaltkatte taastamise ühikhindade näol on tegemist „hooletusveaga“, mida Hankija võis omal äranägemisel kõrvaldada ja see ei olevat Kolmanda isiku pakkumuse muutmise.

6. Hankija, **Aktsiaselts Kuressaare Veevõrk**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse arvulise muutuse ulatus ei tee ebaolulist muudatust oluliseks. Kolmanda isiku Hinnaloendis toodud asfaltkatte positsioonid ei sisaldanud erinevaid ühikuhindasid.

6.2. Asjaolu, et Hankija korrigeeris Kolmanda isiku pakkumuses arvutusvea vastavusotsuse raames (sh esitas vastavad põhjendused vastavusotsuse juures) ning viitas RHS § 117 lg-le 3 kui hindamisotsuse juurde kuuluvale alusele, ei too see kaasa otsuse kehtetuks tunnistamist. Sõltumata sellest, kui viga „liigitada“ ebaoluliseks ja hõlpsasti kõrvaldatavaks vastuoluks Kolmanda isiku pakkumuses erinevate dokumentide (töölehtede) vahel, mitte arvutusveaks, on ka sellisel juhul vastuolu kõrvaldatud õiguspäraselt. Otsuse sisu hinnates on tegemist õige otsusega.

6.3. Arvutuslik ebakõla tuleneb pakkuja esitatud pakkumuse arväärtuste omavahelisest suhestumisest, mille korrigeerimise korral on aluseks pakkumuses esitatud algandmed (s.o pakkumuses ilmnunud ebatäpsus parandatakse pakkumuses endas esitatud arväärtustega, saades lõppastmes korrektse tulemi ja võrreldavad pakkumused). RHS § 117 lg 3 kohaldamise eelduseks ei ole see, et arvutusviga peab tulenema hankedokumendist.

6.4. Juhiste p-i 6.2 kohaselt esitatakse koos pakkumusega täidetud Hinnaloend ja Katendite taastamise ühikhindade tabel. Juhul, kui pakkumuse maksumuse vormil esitatud kogumaksumus ei vasta Hinnaloendi summaarsele maksumusele (Heakskiidetud Lepingusumma), parandab Hankija arvutusvea, lugedes pakkumuse maksumuseks Hinnaloendi summaarse maksumuse. Täidetud Hinnaloendi siseste aritmeetiliste vigade korrigeerimine toimub vastavalt Hinnaloendi reeglistikule. Hankija toimib aritmeetiliste vigade avastamise ja korrigeerimise järel vastavalt RHS §-ile 117. Hankija ei vastuta Hinnaloendis sisalduvate arvutusvalemite toimimise ja korrektsuse eest.

6.5. Reeglistiku p-i 3 kohaselt tuleb Hinnaloendi täitmisel täita kõik Hinnaloendi ja Katendite taastamise ühikhindade positsioonid. Reeglistiku p-i 4 kohaselt juhul, kui Hinnaloendis toodud summaarne maksumus ei vasta Hinnaloendi ridade alusel arvutatud maksumusele, parandab Tellija (Hankija) arvutusvea, arvutades Hinnaloendis toodud summaarse maksumuse Hinnaloendi ridade maksumuse alusel. Juhul, kui Hinnaloendi positsiooni maksumus ei vasta koguse ja ühikmaksumuse korrutisele, parandab Tellija (Hankija) arvutusvea, arvutades Hinnaloendi positsiooni maksumuse koguse ja ühikmaksumuse alusel. Hinnaloendi töölehel on märkuse 4 juures eraldi välja toodud, et: *NB! Pakkumuse esitamisel arvestada kõigi alade katendite taastamisel ühekihilise asfaldiga, st. katendi taastamise ühikhind peab olema kõigil aladel sama.*

6.6. Kolmanda isiku pakkumuse koosseisus esitatud Hinnaloendi töölehe positsioonidel 1,8, 2,8, 4,8, 5,15 ja 6,19 (asfaltkatte taastus (ühekihiline)) kajastatud maksumus ei vastanud sama dokumendi töölehel „Katendite taastamise ühikhinnad“ positsioonile nr 2 - Ühekihilise asfaltkatte taastamine (AC12 surf h=70 mm). Kolmanda isiku esitatud töölehe Hinnaloendi positsioonid 1,8, 2,8, 4,8, 5,15 ja 6,19 (asfaltkatte taastus (ühekihiline)) ei sisaldanud seega erinevaid ühikhindasid (s.o nt positsioonil 1,8 arv X ja positsioonil 2,8 arv Y), vaid kõikidel positsioonidel oli üks ja sama ühikhind, mis aga ei korreleerunud töölehe „Katendite taastamise ühikhinnad“ positsioonil nr 2 toodud ühikuhinnaga.

Reeglistikust tulenevalt luges Hankija seega õigeks töölehe „Katendite taastamise ühikhinnad“ positsioonis nr 2 kajastatud maksumuse, korrigeeris sellest tulenevalt Hinnaloendi töölehel olevaid maksumusi ja palus Kolmandal kinnitada, et ta on arvutusvea parandamisega nõus. Niisamuti ei muutunud Kolmanda isiku esitatud pakkumuse sisu vaid Hankija korrigeeris pakkumuses koosseisus esitatud arväärtused töölehel Hinnaloend, positsioonidel 1,8; 2,8; 4,8; 5,15 ja 6,19 vastavalt töölehe „Katendite taastamise ühikhinnad“ positsiooni nr 2 ühikhinnale. Hankijale oli üheselt selge, milles viga seisneb – puudus mistahes kahtlus, kas andmeid tulnuks muuta mingit muud moodi. Hinnaloendi „asfaltkatte taastus (ühekihiline)“ positsioonidele tuli kanda „Katendite taastamise ühikhinnad“ positsioonis nr 2 toodud ühikhind. Täpselt nii Hankija ka toimis ja kõrvaldas ebaolulise vea.

6.7. Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse arvulise muutuse ulatus ei tee ebaolulist muudatust oluliseks. Kolmanda isiku pakkumuses esitatud Hinnaloendis toodud asfaltkatte positsioonid ei sisaldanud erinevaid ühikhindasid.

6.8. Kuigi Hankija korrigeeris Kolmanda isiku pakkumuses arvutusvea vastavusotsuse raames (sh esitas vastavad põhjendused vastavusotsuse juures) ning viitas RHS § 117 lg-le 3 kui hindamisotsuse juurde kuuluvale alusele, on siiski tegemist nn „formaalse“ mittevastavusega, mis ei saa kaasa tuua otsuse kehtetuks tunnistamist.

Hankija leiab, et kuigi „formaalselt“ on RHS § 117 lg-s 3 kirjeldatud arvutusvigade kontroll hindamisetapis läbiviidav menetlustoiming, ei saa arvutusvea korrigeerimine vastavuskontrolli raames siiski isoleerituna tuua kaasa vastavusotsuse kehtetuks tunnistamist, veel vähem saab pidada seda konkurentsi kahjustavaks või pakkujaid ebavõrdselt kohtlevaks või millekski selliseks, mis saanuks rikkuda Vaidlustaja subjektiivseid õigusi. Niisugune olukord ei ole võrdsustatav nt olukorraga, kus ekslikult RHS § 117 lg-le 3 viidates parandatakse ilmne eksimus pakkumuses alles hindamisotsuse raames, mis olemuselt kuulub vastavusotsuse esemesse. Käesoleval juhul ei ole Hankija selliselt toiminud teinud.

6.9. Vaidlustuskomisjon on leidnud, et pakkumuse vastavuse kontrollimisel peab hankija veenduma, et vead pakkumuse maksumuses on oma olemuselt sellised, mille puhul tal on õigus rakendada RHS § 117 lg-t 3. Seega hankija peaks justkui arvutusvea juba vastavuskontrolli ajal tuvastama, kuid „ei tohiks“ viidatud veale kohe reageerida. Sellisel moel kunstlikult ebaolulise vea korrigeerimise menetlusetapiti range eristamine ei kanna mingit eesmärki ja sisulist vahet pole sellel, et arvutusviga korrigeeriti varasemas – vastavuskontrolli - etapis (Hankijal oli niikuinii õigus teha seda kohe järgnevas – hindamise – etapis). Hankija vastavusotsuse (ja otsuste järgnevuse põhimõttest tulenevalt Kolmanda isiku edukaks tunnistamise otsuse) õigusvastasust ei saa tuletada üksnes tõigast, et Hankija vastavusotsus sisaldas endas tegelikult kõrgemat kontrolli.

6.10. Alternatiivselt, kui Kolmanda isiku pakkumuses esinenud ebaoluline ja hõlpsasti kõrvaldatav puudus ei ole käsitatav arvutusveana (RHS § 117 lg 3) vaid hooletusveana, on Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus sellele vaatamata õiguspärane.

Sõltumata sellest, kas Kolmanda isiku pakkumuses esinenud viga liigitada arvutusveaks või hooletusveaks, ei kaasnenud vea kõrvaldamisega uue pakkumuse esitamist ega pakkumuse sisulist muutmist. Kolmanda isiku pakkumuses oli tegemist ebaselgete andmetega, mida sai

lihtsalt kõrvaldada ning kõrvaldatud puudus ei olnud pakkumuse sisuline muutmine (õige arvvärtus oli „Katendite ühikhinna“ tabeli positsioonil nr 2 pakkumuse koosseisus esitatud). Hankija kõrvaldas pakkumuse vastavuskontrolli raames pakkumuse vastuolu ning Hankijal oli seeläbi võimalik pakkumusi võrdsetel alustel hindamisel arvestada.

6.11. Käesoleval juhul oleks ka menetlusökonomiliselt ebamõistlik ja tarbetu Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus kehtetuks tunnistada, et siis saaks Hankija vastu võtta uue täpselt sama sisulise otsuse (liigitades selle uues otsuses „hooletusveaks“).

Hankija ei ole teinud Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse (kui ajaliselt järgneva otsuse) raames tegevusi, mis õiguslikult kuuluvad vastavusotsuse juurde, vaid sõltumata Kolmanda isiku pakkumuse vastuolu liigitamisest arvutusveaks või muuks (hooletus)veaks on niisugust vastuolu kontrollitud vastavuse kontrolli raames.

6.12. Hankija esitas 16.12.2025 täiendava seisukoha.

6.12.1. Vaidlustaja käsitus Kolmanda isiku pakkumuse sisulisest muutmisest on ebaõige. Kolmanda isiku pakkumus ei olnud RHAD-ile mittevastav ja Hankija ei asunud Kolmanda isiku pakkumust sisuliselt muutma.

Kolmanda isiku pakkumuses esitatud Hinnaloendi töölehe positsioonidel 1.8, 2.8, 4.8, 5.15 ja 6.19 (asfaltkatte taastus (ühekihiline)) kajastatud maksumus erines teisel tabelil „Katendite taastamise ühikhindad“ positsioonil nr 2 toodud ühekihilise asfaltkatte taastamise (AC12 surf h=70 mm) ühikhindast. Juhul, kui Kolmanda isiku pakkumuses esinenud ebakõla pidada hooletusveaks, on tegemist olukorraga, kus Kolmanda isiku pakkumuses esines mittesisuline puudus, niisuguse vea kõrvaldamisega ei kaasnenud uue pakkumuse esitamist ega Kolmanda isiku pakkumuse sisulist muutmist. Vastavuskontrolli raames kõrvaldati ebaoluline ja mittesisuline eksimus.

6.12.2. Ühikhindade erinevus Kolmanda isiku esitatud kahe tabeli vahel oli üheselt mõistetav ja lihtsasti kõrvaldatav – tabeli „Katendite taastamise ühikhindad“ positsioonil nr 2 toodud ühikhind tuli kanda tabelis „Hinnaloendi“ ühekihilise asfaltkatte positsioonile. Ilmselgelt oli tegemist üksnes täpsustamisega ja ilmse vea parandamisega viisil, millega ei kaasnenud Kolmanda isiku poolt sisuliselt uue pakkumuse esitamist. Hankija ei võimaldanud Kolmandal isikul oma pakkumust sisuliselt muuta. Tegemist oli pakkumuse koosseisus esitatud arvvärtuste korrigeerimisega, mitte uute arvvärtuste esitamisega. Kolmas isik ei saanud võimalust pakkumust hiljem täiendada andmetega, mis pakkumuse koosseisus juba ei sisaldunud. Igasugust inimlikku eksimust ei saa pidada automaatselt pakkumuse sisuliseks muutmiseks.

6.12.3. Lisaks Kolmanda isiku pakkumuse korrigeerimisele võimaldati analoogne ebaoluline viga kõrvaldada ka OÜ-l RTS Infra ning ühispakkujatel Osaühing Megido ja Osaühing Viamer Grupp.

6.12.4. Kolmanda isiku pakkumuse puhul ei olnud tegemist sisulise kõrvalekaldega RHAD-ist, vaid tegemist oli ilmse ja ebaolulise veaga, mille kõrvaldamine on lubatav nii RHS § 114 lg 2 kohaselt vastavuskontrolli raames kui ka RHS § 117 lg 3 kohaselt arvutusvea korrigeerimise raames (sõltuvalt vea liigitamisest „hooletusveaks“ või „arvutusveaks“).

7. Vaidlustusmenetlusse Kolmanda isikuna kaasatud **Osaühing Klotoid** vaidleb vaidlustusele vastu.

Kolmas isik on esitanud ja täitnud Riigihanke dokumendid korrektselt, sh Hinnaloendi. Korrektselt oli täidetud ka Hinnaloendi katendite ühikhindade lehel olevad katendite ühikhindad. Hinnaloendi töölehe „Hinnaloend“ positsioonidel 1.8, 2.8, 4.8, 5.15 ja 6.19 puudus link katendite taastamise ühikhindade töölehe positsiooni 2 ühikhindale, millest tulenevalt

tekkiis tabelisse aritmeetiline arvutusviga, mida Hankija soovis parandada. Kolmas isik nõustus hinna korrigeerimisega.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Hankija viib Riigihanget läbi lihthankemenetlusena, millisel juhul peab hankija määrama riigihanke alusdokumentides lihthankemenetluse korra ja järgima RHS §-is 125 sätestatud nõudeid. Hankija on Riigihankes kehtestanud Juhised, mis vastavad hankemenetluse korra nõudele. RHS § 125 lg 5 sätestab RHS §-id 114-117 kohustuslikena, kui riigihanke alusdokumentides ei ole sätestatud teisiti. Praegusel juhul on Hankija Juhiste p-is 6.2 näinud ette aritmeetiliste vigade korrigeerimise vastavalt RHS §-ile 117 (sh Reeglistiku p-is 4 on täpsustatud, mida Hankija arvutusveana parandab) ja pakkumuste vastavuse kontrollimise reeglid on Juhiste p-ides 12.1 ja 12.2 sõnastatud analoogsetena RHS § 114 lg-tega 1 ja 2 (arvestades asjaolu, et Hankija viib läbi pöördmenetlust). Hankija on kehtestanud Juhiste p-is 4 (alapunktides 12.4.1-14.4.6) selge loetelu asjaoludest, millal tunnistatakse pakkumus (puudusteta) vastavaks.

9. Käskkirja p-is 2.2 on Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamist ja tema pakkumuse maksumuse muutmist põhjendatud järgmiselt: *Hindamiskomisjon tuvastas Osaihing Klotoid (10207096) pakkumuse kontrollimisel, et pakkuja poolt esitatud Hinnaloend sisaldab aritmeetilisi vigu. Hankija teavitas pakkujat 18.11.25 tuvastatud arvutusveast. Pakkuja vastas 19.11.25, et on arvutusvea parandamisega nõus ning esitas selle kinnituseks allkirjastatuna korrigeeritud Hinnaloendi. Eelnevast tulenevalt tunnistada hankedokumentides esitatud tingimustele vastavaks pakkuja Osaihing Klotoid (10207096) pakkumus maksumusega 1 810 162,70 EUR-i (lisandub käibemaks).*

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et tegemist ei ole olemuslikult arvutusvea parandamisega RHS § 117 lg 3 mõttes ega olukorraga, mida kirjeldab Reeglistiku p 4 (*Juhul, kui Hinnaloendis toodud summaarne maksumus ei vasta Hinnaloendi ridade alusel arvutatud maksumusele, parandab Tellija (hankija) arvutusvea, arvutades Hinnaloendis toodud summaarse maksumuse Hinnaloendi ridade maksumuse alusel. Juhul, kui Hinnaloendi positsiooni maksumus ei vasta koguse ja ühikmaksumuse korrutisele, parandab Tellija (hankija) arvutusvea, arvutades Hinnaloendi positsiooni maksumuse koguse ja ühikmaksumuse alusel. Hinnaloendi korrigeerimisel toimib Tellija (hankija) vastavalt RHS § 117).*

9.1. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et pakkumus võib vastata RHAD-ile ka juhul, kui selles on arvutusvead RHS § 117 lg 3 mõttes, kuid edukaks saab tunnistada vaid vastavaks tunnistatud pakkumuse, milles on arvutusvead nõuetekohaselt parandatud.

Ei saa olla vaidlust, et Hankija on Käskkirja põhjendusest nähtuvalt asunud tegelema väidetava arvutusveaga Kolmanda isiku pakkumuses enne Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamist. Seega isegi kui tegemist oleks arvutusveaga Kolmanda isiku pakkumuses, siis tegeledes sellega pakkumuste vastavuse kontrollimise etapis on Hankija RHS-is, Juhistes ja Reeglistikus sätestatud menetlusreeglitest ja asjade käigust ette rutanud.

9.2. Vaidlustuskomisjon on aga seisukohal, et Hankija tuvastatud viga Kolmanda isiku pakkumuses, mida ta Käskkirja kohaselt asus ise parandama, nimetades selle arvutusveaks, ei ole olemuslikult arvutusviga RHS § 117 lg 3 ega Reeglistiku p 4 mõttes.

Arvutusviga on konkreetne matemaatiline eksimus, mitte strateegiline või sisuline puudus hinnas või eksimine hinna esitamise reeglite vastu. Kui pakkumuses esinevad vead, mis takistavad juba selle vastavaks tunnistamist, on olemuslikult tegemist mittevastavusega riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, mitte arvutusveaga.

9.2.1. 18.11.2025 pöördus Hankija RHR-i kaudu Kolmanda isiku poole järgmise sõnumiga 7 (10)

(sõnum: 1029915):

Hindamiskomisjon tuvastas Osaihing Klotoid (10207096) pakkumuse kontrollimisel, et Teie poolt pakkumuse koosseisus esitatud dokument IV osa- Hinnaloend sisaldab aritmeetilisi vigu. Dokumendi IV osa- Hinnaloend töölehe „Hinnaloend“ positsioonidel 1,8; 2,8; 4,8; 5,15 ja 6,19 tuleb kajastada ühekihilise asfaltkatte taastamise ühikhind vastavalt töölehe „Katendite taastamise ühik hinnad“ positsioonile nr. 2. Käesoleval juhul on Teie pakkumuse töölehtedel kajastatud erinevad ühik hinnad. Tellija Tingimustest ja Hinnaloendi reeglistikust tulenevalt loeb Tellija õigeaks töölehe „Katendite taastamise ühik hinnad“ positsioonis nr. 2 kajastatud maksumust [---] eur/m². Eeltoodust tulenevalt muutub Hinnaloend ja pakkumuse maksumuse vormil esitatud kogumaksumus. Riigihangete seaduse §117 lg 3 kohaselt: Kui pakkumuse maksumuses esineb arvutusviga, parandab hankija arvutusvea ja teatab sellest viivitamata pakkujale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Pakkuja vastab hankijale samas vormis kahe tööpäeva jooksul teate saamisest arvates, kas ta on arvutusvea parandamisega nõus. Kui pakkuja arvutusvea parandamisega ei nõustu, lükkab hankija pakkumuse tagasi. Käesolevaga palume Teil kinnitada, et nõustute arvutusvea parandamisega ning Teie poolt esitatud pakkumuse kogumaksumuseks kujuneb 1 810 162,70 eurot (lisandub käibemaks). Kinnitamiseks palume Teil kahe tööpäeva jooksul allkirjastatuna tagastada korrigeeritud Hinnaloend.

19.11.2025 kinnitas Kolmas isik, et on arvutusvea parandamisega nõus.

Seega Hankija on:

- 1) parandanud Kolmanda isiku pakkumuses esitatud Hinnaloendi esimesel lehel asfaltkatte taastuse (ühekihiline) kohta esitatud ühik hinna;
- 2) korrutanud (uue) ühik hinna läbi kogustega ja parandanud seejärel positsioonide 1.8, 2.8, 4.8, 5.15 ja 6.19 maksumused ja hinnaloendi ridadel 7-9 pakkumuse maksumuse, ettenähtud summa ettenägematuteks kuludeks 10% reast 7 ning heakskiidetud Lepingusumma (kokku read 7 ja 8), mis tuli kanda RHR-i pakkumusvormile.

9.2.2. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumuses esinev vastuolu ühik hindade vahel ei ole *liigitatav arvutusveaks* ja tegelikult tekitas Hankija oma tegevusega alles ise arvutusvea parandamise olukorra. Arvutusvea parandamisega oleks olnud tegemist juhul, kui Hankija tegevus oleks piirdunud otsuse eespooltoodud punkti alapunktis 2 kirjeldatud tegevustega, kuid arvutusvea parandamise mõttest ja sättest väljub selgelt Hankija tegevus seoses Kolmanda isiku pakkumuses esitatud Hinnaloendi esimesel lehel märgitud ühik hindade muutmisega. Kolmanda isiku poolt Hinnaloendis esitatud ühik hindade muutmise Hankija poolt, isegi kui ta küsis selleks Kolmanda isiku nõusolekut, ei ole arvutusvea parandamine RHS § 117 lg 3, Reeglistiku p 4 ega Juhiste p 6.2 mõttes.

Oluline on märkida, et kui Hankija ei oleks Kolmanda isiku Hinnaloendi positsioonidel 1.8, 2.8, 4.8, 5.15 ja 6.19 ühik hindade maksumusi muutma asunud, ei oleks mingit põhjust rääkida ka arvutusveast või selle parandamise vajadusest, kuna arvestades pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitatud Hinnaloendile kantud koguseid ja ühik hindu mis tahes arvutusvigu nimetatud positsioonide maksumuste osas ei esine, sh ei ole Kolmas isik eksinud märkuste p-is 4 sätestatud reegli vastu, et katendi taastamise ühik hind peab olema kõigil aladel sama (see ongi sama nii alal 1-6). Töölehel „Katendite taastamise ühik hinnad“ ei ole eristatud alasid, st märkus käib selgelt Hinnaloendi esimese lehe kohta.

9.3. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumuses Hankija poolt tehtud muudatused seoses esitatud Hinnaloendis ühik hindade parandamisega ei olnud sisult arvutusvea parandamised (Hankija asendas ühe ühik hinna teisega), ei allunud RHS § 117 lg-s 3 ega Reeglistiku p-is 4 sätestatud arvutusvea parandamise regulatsioonile (selles puudub aritmeetiline/matemaatiline eksimus) ja see puudus ei olnud arvutusveana ühelgi juhul ületatav, ei pakkumuste vastavuse kontrollimisel ega ka pakkumuse edukaks tunnistamisel.

10. Vaidlustaja väidab, et Hankija poolt Kolmanda isiku pakkumuses tuvastatud tegelik puudus

8 (10)

(ühikuhinnad erinevad pakkumuses esitatud Hinnaloendi esimesel lehel ja töölehe „Katendite taastamise ühikhinnad“ ridadel asfaltkatte ühekordse taastuse kohta) on alus pakkumuse tagasilükkamiseks, millele Hankija apelleerib, et puudus ei ole sisuline ja on hõlpsasti selgitustega kõrvaldatav – viga on *liigitatav hooletusveaks*, see hooletusviga oli ebaoluline ja Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks on õige.

10.1. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ainuüksi pakkumuse kohta selgituste küsimine on üks kaalutusõiguse teostamise vahend, kuid Hankija ei ole Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamisel küsinud selgitusi seoses pakkumuses esineva vastuoluga ühikhindade vahel ega ole võimaldanud Kolmandal isikul vastuolu tekkimise asjaolusid selgitada. Kolmanda isiku nõustumine arvutusvea parandamisega 19.11.2025 ei sisalda mingeid selgitusi vea tekkimise asjaolude kohta, sh ei ole Hankija küsinud ega Kolmas isik vastanud midagi selle kohta, kuidas viga tekkis või kumb ühikhind on Kolmanda isiku arvates veaga ja kumb õige.

Seega on Hankija väited *hooletusveast*, inimlikust eksimusest ja vea väheolulisusest välja mõelnud pärast Käskkirjaga otsuse tegemist ja nendele Hankija väidetele ei ole võimalik ühestki Riigihanke menetluskohast kinnitust saada, rääkimata sellest, et otsuse õiguspärasuse kontrollimisel, eriti arvestades, et Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamine saaks seal esineva vea kõrvaldamise vajaduse tõttu üleüldse tulla kõne alla vaid läbi kaalutusõiguse teostamise, oleks võimalik tõsikindlalt väita, et Hankija on nendest asjaoludest/kaalutlustest Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse tegemisel ka tegelikult lähtunud.

Veelgi enam - Hankija põhjendustest ei ole mõistetav, miks ta loeb *Tellijä Tingimustest ja Hinnaloendi reeglistikust tulenevalt õigeks töölehe „Katendite taastamise ühikhinnad“ positsioonis 2 kajastatud maksumuse* (nagu on selgitatud Kolmandale isikule 18.11.2025 sõnumis ja ka vaidlustusmenetluses). RHAD III osa - *Tellijä Tingimused (Kuressaare torustikud)* ja Reeglistikus puuduvad vaidlustuskomisjonile äratuntavalt tingimused, mis prioritseeriks töölehel „Katendite taastamise ühikhinnad“ esitatavaid ühikhindu Hinnaloendi esimesel lehel esitatavate ühikhindade ees ja üksnes asjaolu, et *kõikidel positsioonidel oli üks ja sama ühikhind, mis aga ei korreleerunud töölehe „Katendite taastamise ühikhinnad“ positsioonil nr 2 toodud ühikuhinnaga* ei õigusta iseenesest Hinnaloendi esimesel lehel ühikhindade muutmist. Samuti jääb arusaamatuks, mida reguleerib Hankija poolt pakkumuste vastavuse kontrolli juures eraldi rõhutatud Juhiste p 12.4.6 (pakkumus tunnistatakse vastavaks kui: *Pakkuja on vastavalt reeglistikule täitnud ja esitanud Hinnaloendi. Hinnaloendi summaarne maksumus (Heakskiidetud Lepingusumma) vastab registri maksumuse vormis toodud maksumustele*) olukorras, kus pakkuja võimaliku hooletusvea tõttu ei vasta Hinnaloendi summaarne maksumus registri maksumuse vormis toodud maksumustele (ja tegemist ei ole arvutusvea parandamisega).

11.2. Riigikohus on otsuse 3-20-1198 p-is 21 küll mh märkinud, et *väga üldsõnalised põhjendused võivad olla vastuolus RHS § 117 lg-ga 1 ja § 47 lg 4 p-ga 3, vaidluse korral saab aga hankija otsuse põhjendusi kohtumenetluses täpsustada*, st asjakohaste üldiste põhjenduste motiveerimispuue on vaidlustusmenetluses täiendavate põhjenduste esitamise kaudu ületatav, kuid olukorras, kus Hankija otsuses (Käskkirjas) esitatud põhjendused on pakkumuse vastavuse kontrollimise aspektist mitte üldsõnalised vaid valed (arvutusvea parandamise kaudu ei saanud ületada Kolmanda isiku pakkumuses sisalduvat viga (vastuolu erinevate ühikhindade vahel) ega saa üldse käia pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta, ei ole otsuse lubatavate täiendavate täpsustustena käsitletavad täiesti uued põhjendused.

11.3. Kuna vaidlustuskomisjon ei kontrolli Kolmanda isiku pakkumuse vastavust Hankija eest, sh ei ole võimalik kontrollida ja hinnata selgitusi, mida Hankija Kolmandalt isikult RHS § 46 lg 3 alusel Juhiste p-i 12.1 või Juhiste p-i 12.2 viimase lause kohaseks vastavaks tunnistamise otsuse tegemiseks üldse küsinud ei ole, tuleb Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamiseks kehtetuks tunnistada.

12. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tunnistab vaidlustuskomisjon kehtetuks tulenevalt hankemenetluse etapiviisilisuse põhimõttest kooskõlas RHS § 117 lg-ga 1: kuna Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus tunnistatakse kehtetuks, ei saa olla õige Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus (edukaks tunnistamise otsusele ei eelne õiguspärasest pakkumuse vastavaks tunnistamise otsust).

13. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus rahuldatakse RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel, kuulub vaidlustusmenetluse kulude jaotamisel kohaldamisele RHS § 198 lg 1.

13.1. Vaidlustaja on esitanud tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude hüvitamiseks summas 2450 eurot (käibemaksuta) 9 tunni 48 minuti õigusteenuse osutamise eest tunnihinnaga 250 eurot (käibemaksuta). Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et arvestades vaidlustuse mahtu ning keerukust on Vaidlustaja lepingulise esindaja kulud vajalikud ja põhjendatud ja need tuleb Hankijalt välja mõista. Lisaks mõistab vaidlustuskomisjon Hankijalt Vaidlustajale välja tema poolt vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõivu 640 eurot.

13.2. Hankija ja Kolmanda isiku kulud jäävad nende endi kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk